

UITSPRAAK KLACHTENCOMMISSIE WVGGZ
28 januari 2025 (mondelinge uitspraak 27 januari 2025)

Klager: Dhr. XXXXXX, geboren op XXXXXX, verblijf houdend Vincent van Gogh, locatie XXXXXX, te XXXXXX.
Klager wordt ondersteund door dhr. XXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)

Aangeklaagde: Mw. drs. XXXXXX, psychiater

Zitting: 27 januari 2025

Klachtennummer: 25.004

1. De klacht

De klachtmelding betreft de separatie op 9 januari 2025

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klachten ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 14 januari 2025 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 15 januari 2025 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Klager heeft geen schorsingsverzoek ingediend.
- Op 15 januari 2025 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 27 januari 2025. De commissie heeft aangeklaagde op 15 januari 2025 verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen.
- De hoorzitting heeft op 27 januari 2025 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op XXXXXX. Uit de overlegde stukken blijkt dat klager lijdt aan een psychische stoornis in de vorm van paranoïde psychotische symptomatologie, meest waarschijnlijk voortkomend uit een schizofreniespectrum stoornis. Daarnaast is er sprake van een stoornis in cannabis- en alcoholgebruik. Deze stoornis lijdt bij klager tot ernstig nadeel, gelegen in het bestaan van of van het aanzienlijk risico op ernstig lichamelijk letsel, psychische schade, maatschappelijke teloorgang. Ook roept klager met hinderlijk gedrag agressie van anderen op en ontstaan er mogelijk situaties waarbij de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar zijn. Klager lijdt verder aan een therapieresistente paranoïde psychose, waarbij hij wanen ervaart. Door de waanbeelden kan klager dreigend en agressief gedrag vertonen en vanuit wantrouwen raakt klager toenemend geïsoleerd of komt hij in conflict met anderen.

Op 24 februari 2024 heeft de rechter besloten tot het opleggen van een zorgmachtiging, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het toepassen van de verschillende vormen van verplichte zorg; insluiting en opname in de accommodatie is toegewezen.

Op 10 januari 2025 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd. Tevens is klager deze dag overgeplaatst naar de XXXXXX in XXXXXX.

Diezelfde dag wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging. Op 9 januari 2025 heeft de zorgverantwoordelijke klager onderzocht en is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

De zorgmachtiging loopt tot 21 februari 2025.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klachten gegeven; deze worden hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat, antwoordt hij dat het wel gaat. Klager kan niets vertellen over de reden van de overplaatsing van XXXXXX naar XXXXXX maar hij verwacht dat het incident in XXXXXX de aanleiding is geweest.

Gevraagd naar de separatie antwoordt klager dat hij het hele gebeuren onnodig vindt, vooral dat er kledingstukken van hem zijn afgepakt. Klager ontkent met thee te hebben gegooid en geeft aan dat hij geagiteerd was omdat er onnozel tegen hem is gedaan. Omdat klager niet een antwoord op zijn vraag kreeg, heeft hij vervolgens gescholden. Klager is vervolgens in de woonkamer gaan zitten en heeft geen aanwijzingen opgevolgd. Aan klager is gevraagd of hij naar zijn kamer wilde gaan, dat weigerde hij. Vervolgens is besloten dat klager naar de separeerruimte moest. Ook dat weigerde klager. Hij is op een stoel blijven zitten en heeft zich niet verroerd. Klager heeft geen agressie vertoond, aldus klager. Uiteindelijk is er politie bijgehaald en is klager naar de separeerruimte gebracht.

De pvp vult aan dat klager niet gevaarlijk is, maar enkel fysiek imponerend overkomt. Klager heeft wel gescholden, maar heeft geen overreactie gegeven. Klager vindt dat hij geprovoceerd is

en hij voelt zich gekleineerd. De pvp vindt separatie niet proportioneel. Er zijn camerabeelden opgevraagd maar die zijn niet aanwezig in de woonkamer.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd antwoordt hij dat hij het raar blijft vinden dat hij zijn broek uit moest doen in de separeer.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd naar de separatie antwoordt aangeklaagde dat de verpleegkundige zich op dat moment wel bedreigd heeft gevoeld. Zij is uitgescholden voor 'kuthoer'. Er is toen gevraagd of hij naar zijn kamer wilde gaan maar dat weigerde hij. Uiteindelijk is met klager gesproken over naar de separeerruimte gaan. Ook daar wilde klager niet aan meewerken. Klager verzette zich vervolgens met heel zijn lijf. Niet alleen de medewerkers van de afdeling, maar ook het beveiligingspersoneel van het ziekenhuis is erbij geroepen. Uit angst dat het volledig zou escaleren is de politie ingeschakeld. Aangeklaagde geeft aan dat klager dreigde met bijten en erg dreigend overkwam. De politie heeft nog gesproken over eventueel taseren als klager niet mee wilde werken. Uiteindelijk is het toch gelukt om klager naar de separeer te brengen.

Uiteindelijk heeft klager 1 dag in de separeerruimte verbleven. Klager is de volgende dag overgeplaatst naar de XXXXXX in XXXXXX aangezien het team flink vermoeid is geraakt door het verblijf van klager binnen dit team. Aangeklaagde vindt het jammer dat klager niet in gesprek wilde gaan. De reden dat zijn kleding deels is ingenomen heeft te maken met de veiligheid. Aangeklaagde begrijpt dat klager dit niet prettig vindt. Het is voor de medewerkers ook vervelend om te doen.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechter op 24 februari 2024 toegewezen zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden

van de Wvggz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 9 januari 2025 blijkt dat klager zeer heftige agressie laat zien, hoogstwaarschijnlijk voortvloeiend uit het huidige psychiatrisch toestandsbeeld.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 9 januari 2025 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Zij heeft dezelfde dag overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager afschrift van de beslissing gegeven en hem op 10 januari 2025 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

Ten aanzien van de klacht (separatie)

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat er noodzaak is geweest om klager op te nemen in de accommodatie en te plaatsen in de separeerruimte in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvggz. De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit leidt tot ernstig nadeel.

Klager is bekend met een psychische stoornis. Tijdens de opname is gebleken dat klagers gedrag dreigend richting derden is. Klager komt bij tijden dreigend over op personeel en derden en kan geagiteerd reageren. In casu weigerde klager in gesprek te gaan met de behandelaar. Vervolgens heeft klager een vraag gesteld aan een medewerker waarbij hem het antwoord niet naar wens was. Klager was acuut geagiteerd waarbij hij schreeuwde, het personeel uitschold en aan geeft gegeven personeel te willen bijten. Daarnaast weigerde klager enige aanwijzing op te volgen door naar zijn kamer te gaan of mee te lopen naar de separeerruimte.

De situatie is dermate geëscaleerd en op dat moment werd het noodzakelijk om bovenstaand dreigend nadeel af te wenden. Daarnaast bleek dat er geen echt contact met klager mogelijk was. Zonder verblijf in de separeerruimte zou een zodanig psychiatrisch toestandsbeeld in stand blijven dat er zich bij klager en anderen ernstig nadeel voor zou doen in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvggz.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat het verblijf in de separeerruimte ernstig nadeel kan afwenden. Klager was dermate dreigend en agressief jegens anderen en niet aanspreekbaar. Er is op allerlei manieren geprobeerd om te voorkomen dat klager naar de separeerruimte moest worden gebracht. Het is echter niet gelukt om op een andere manier het ernstig nadeel af te wenden. De commissie overweegt bovendien dat een verblijf in de separeerruimte zorgpersoneel beschermt tegen gevolgen die bijvoorbeeld door opnieuw agressie zouden kunnen optreden.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot

de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven). De commissie acht het verder van belang dat het verblijf in de separeerruimte ten doel heeft om verdere escalatie te voorkomen en er door het tijdelijk afsluiten van contact enige stabiliteit voor klager zou volgen, zonder daarbij ernstig nadeel voor zichzelf en/of derden te veroorzaken.

De commissie overweegt dat van de voorgestelde verplichte zorg mag worden verwacht dat deze bij klager positief effect zal hebben. Door het verblijf in de separeerruimte is het acute gevaar van agressie naar derden afgewend en wordt de veiligheid van klager gewaarborgd. Een veiligheid die op dat moment niet op een andere manier was te borgen, ondanks de vaststelling dat klager hier tevens wel onder lijdt. Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

De commissie overweegt verder dat over bedoelde verplichte zorg in overeenstemming met artikel 8:9 Wvvgz zoveel mogelijk dient te worden overlegd met de patiënt en overeenstemming met de patiënt dient te worden bereikt. Uit de stukken blijkt dat zodra klager weer iets beter in de samenwerking was, hij meer vrijheden heeft gekregen. Klager is inmiddels volledig gemobiliseerd. De commissie is van oordeel dat behandelaren zich voldoende hebben ingespannen om de toepassing van verplichte zorg te voorkomen.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan. De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde om tot verplichte zorg over te gaan voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan. De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg in de vorm van het verblijf in de separeerruimte inhoudelijk op grond van artikel 8:9 Wvvgz ongegrond.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. XXXXXX, voorzitter,
Dhr. XXXXXX, psychiater
Dhr. XXXXXX, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. XXXXXX, ambtelijk secretaris Vincent van Gogh (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- *Dhr. XXXXXX, klager,*
- *Dhr. XXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon,*
- *mr. XXXXXX, advocaat,*
- *Mw. Drs. XXXXXX, psychiater, aangeklaagde,*
- *Raad van Bestuur Vincent van Gogh,*
- *Dhr. XXXXXX, Geneesheer-directeur,*
- *Directie Vincent van Gogh,*
- *Mw. Mr. XXXXXX, vice-voorzitter klachtencommissie,*
- *Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.*